

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem ve věci

žalobkyně: **H. Š.**
zastoupená advokátem Mgr. Danielem Grimmem
sídlem Janáčkova 1089/20, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. dubna 2022 č. j. MPSV-2021/203009-421/1, ve věci vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 11. dubna 2022 č. j. MPSV-2021/203009-421/1 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Daniela Grimma, advokáta se sídlem v Ostravě, Janáčkova 1089/20.
- III. Žalobkyně **je povinna** zaplatit České republice soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1 000 Kč na účet Krajského soudu v Ostravě, a to ve lhůtě 2 týdnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. R.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně byla na základě vlastní žádosti zařazena do evidence uchazečů o zaměstnání. Rozhodnutím Úřadu práce České republiky - Krajské pobočky ve Zlíně (dále též jen „úřad práce“) ze dne 18. 11. 2021 byla žalobkyně z evidence uchazečů o zaměstnání vyřazena z důvodu maření součinnosti s úřadem práce podle § 30 odst. 2 písm. f), odst. 3 a § 31 písm. c) zákona číslo 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Proti rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které žalovaný rozhodnutím identifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku (dále též „napadené rozhodnutí“) zamítl a odvoláním napadené prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Konkrétně mělo maření součinnosti ze strany žalobkyně spočívat v tom, že se ve stanoveném termínu dne 9. 11. 2021 bez omluvy nedostavila na úřad práce.
2. Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně včasnou žalobu, ve které navrhovala zrušení jak napadeného rozhodnutí, tak prvostupňového rozhodnutí úřadu práce. Žalobkyně považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, v rozporu se zákonem o zaměstnanosti, správním řádem, Listinou základních práv a svobod a ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, jakož i za nedostatečně zdůvodněné a nepřezkoumatelné. Žalovaný se podle žalobkyně nevypořádal s jejími námitkami. Žalobkyně v žalobě zdůraznila, že se na úřad práce nedostavila nikoli z důvodu, že by své povinnosti zcela ignorovala, či k nim přistupovala ledabyle, pouze si mylně poznačila termín jednání, přičemž v poznačený den se na úřad práce řádně dostavila. Až na místě jí bylo sděleno, že termín jednání byl již 9. 11. 2021, tedy o celé dva dny předtím. Její omyl tak rozhodně nelze považovat za maření součinnosti s úřadem práce ani za hrubou nedbalost. Nic nebránilo tomu, aby jí úřad práce nabídky práce, které měl pro ni připraveny na 9. 11. 2021, předložil 11. 11. 2021. Místo toho žalobkyni vyřadil z evidence uchazečů, čímž prohloubil její existenční problémy a ztížil jí možnost pokračovat v hledání práce za pomoci úřadu. Vyřazení z evidence by přitom podle žalobkyně mělo být až krajním řešením, resp. řešením u člověka, který vědomě maří spolupráci, případně přistupuje ke svým povinnostem svým zaviněním ledabyle, naopak není na místě u uchazeče, který se dle svých možností a schopností snaží s úřadem spolupracovat. Žalobkyně dále poukázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 124/2013, 7 Ads 268/2015, 3 Ads 349/2017, 7 Ads 268/2015 a 1 Ads 55/2021, ze kterých v žalobě citovala vybrané pasáže a zdůraznila, že správní orgány nedostály svým povinnostem. Z rozhodnutí není podle žalobkyně patrné, zda úřad práce hledal proporcionalitu mezi důsledky (vyřazení) a závažností a důvody porušení, zda se případné posouzení proporcionality promítlo do interpretace vážného důvodu a jakým způsobem. Jinými slovy, úřad práce nevysvětlil, z jakého důvodu omyl žalobkyně nepovažoval za vážný důvod. Vyřazení z evidence má přitom pro žalobkyni velmi negativní dopady. Nejen, že by musela hradit odvody na zdravotní pojištění, což je pro ni jako osobu bez příjmu velmi zatěžující, ale výrazně jí je ztížena možnost hledat vhodné zaměstnání, případně absolvovat s pomocí úřadu práce kurzy či využít jiné prostředky, které by zvýšily šanci jejího uplatnění na pracovním trhu. Nelze také pominout negativní dopady v oblasti účasti na důchodovém pojištění. V tomto směru (zkoumání proporcionality) je rozhodnutí žalovaného (resp. úřadu práce) podle žalobkyně nedostatečně odůvodněné, a tudíž nepřezkoumatelné.

3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. V písemném vyjádření k žalobě zdůraznil, že žalobkyně svou povinnost dostavit se na úřad práce ve stanoveném termínu dne 9. 11. 2021 v čase mezi 8. a 9. hodinou nesplnila, což nebylo sporné. Žalobkyně přitom uvedla, že si je vědoma svého pochybení s tím, že si do mobilního telefonu omylem poznačila datum 11. 11. 2021 a je zřejmé, že byla schopna se na úřad práce dostavit.
4. Krajský soud v Ostravě přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. O žalobě rozhodl krajský soud bez jednání, protože s tímto postupem oba účastníci souhlasili (resp. na výzvu soudu obsahující doložku podle § 51 odst. 1 s. ř. s. ve lhůtě 2 týdnů nesdělili, že s rozhodnutím bez jednání nesouhlasí).
5. Rozhodující skutkové okolnosti zjišťoval krajský soud výhradně ze správních spisů, když žádné jiné důkazy ani nebyly navrženy.
6. Ze správního spisu úřadu práce krajský soud zjistil, že žalobkyně podala dne 11. 9. 2020 žádost o zprostředkování zaměstnání. Dne 10. 6. 2021 podepsala formulář nazvaný „Doplňující poučení o povinnostech uchazeče o zaměstnání“, ve kterém byla mimo jiné upozorněna na povinnost uchazeče dostavit se na úřad práce ve všech termínech stanovených úřadem práce, oznámit úřadu důvody nedostavení se ve lhůtě nejpozději do 8 kalendářních dnů a také že nerespektování uvedených povinností může vést k vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání. Podle záznamů o jednání ve věci vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání (ve správním spise se jedná o dokument číslo 7) bylo datum „návštěvy“ žalobkyně na příslušné pobočce úřadu práce stanoveno na 9. 11. 2021 (8 - 10 hod.), žalobkyně se však nedostavila a dostavila se až 11. 9. 2021, kdy uvedla, že si spletla termín a domnívala se, že se má dostavit až 11. 1. 2021. Žalobkyně dále dodala, že si je vědoma toho, že si spletla termín, ale přesto se jí nelíbí zacházet s člověkem způsobem, který mu nedovoluje udělat chybu a nedává možnost individuálnímu přístupu (záznam je podepsán žalobkyní). Přípisem ze dne 11. 11. 2021 úřad práce oznámil žalobkyni zahájení správního řízení z moci úřední o jejím vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání z důvodu nedodržení termínu návštěvy úřadu práce dne 9. 11. 2021 a dne 18. 11. 2021 o vyřazení žalobkyně z této evidence rozhodl. V odůvodnění rozhodnutí prvostupňový správní orgán odkázal na příslušná ustanovení zákona o zaměstnanosti [§ 30 odst. 2 písm. f) a § 31 písm. c)] a konstatoval, že žalobkyní uváděný důvod nedodržení stanoveného termínu návštěvy dne 9. 11. 2021 není vážným důvodem podle § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Proti rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, ve kterém uplatňovala námitky obdobné s těmi, které následně uvedla v nyní projednávané žalobě. O odvolání žalobkyně rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí zdůraznil, že povinnost dostavovat se ve stanovených termínech na úřad práce je jednou ze základních povinností uchazeče o zaměstnání, která slouží k možnosti pravidelné spolupráce s uchazečem o zaměstnání, a tedy k naplnění účelu činnosti úřadu práce. Žalobkyně svou povinnost prokazatelně nesplnila, přestože o ní byla řádně poučena, přičemž podle odůvodnění napadeného rozhodnutí v případě neprokázání vážného důvodu nedává zákon o zaměstnanosti úřadu práce na zvážení, zda k tomuto kroku (vyřazení uchazeče z evidence) přistoupí či nikoliv.
7. Předmětem sporu je rozhodnutí správních orgánů ve věci vyřazení žalobkyně z evidence uchazečů o zaměstnání z důvodu maření součinnosti, které mělo spočívat v tom, že se

žalobkyně coby uchazeč o zaměstnání nedostavila 9. 11. 2021 na úřad práce a svou neúčast vysvětlila až dne 11. 11. 2021 tím, že si špatně poznamenala stanovený termín.

8. Krajský soud předně k námitce žalobkyně předesílá, že v napadeném rozhodnutí neshledal vady, které by měly za následek jeho nepřezkoumatelnost. Správní orgány obou stupňů srozumitelně vysvětlily, jakého pochybení se žalobkyně měla dopustit a proč v něm spatřují důvod pro její vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání. Stručnost odůvodnění odpovídá jejich právnímu názoru, podle kterého je zjištěné pochybení dostačujícím důvodem pro vyřazení žalobkyně z evidence uchazečů o zaměstnání. Otázka, zda takový závěr správních orgánů ob stojí, je již věcí právního posouzení a nikoliv vad řízení.
9. Podle § 30 odst. 2 písm. f) zákona o zaměstnanosti platí, že příslušná krajská pobočka úřadu práce vyřadí uchazeče o zaměstnání z evidence uchazečů o zaměstnání, jestliže má součinnost s úřadem práce (krajskou pobočkou). Za maření součinnosti se podle § 31 písm. c) téhož zákona považuje také, pokud se uchazeč nedostaví na krajskou pobočku Úřadu práce ve stanoveném termínu bez vážných důvodů. Vážné důvody ve shora uvedeném smyslu jsou vymezeny v § 5 téhož zákona a podle písm. c) bodu 7 se za ně považují mimo jiné důvody spočívající v jiných vážných osobních důvodech, například etických, mravních či náboženských, nebo důvodech hodných zvláštního zřetele.
10. Výkladem uvedených zákonných ustanovení se ve své rozhodovací praxi již několikrát zabýval Nejvyšší správní soud v řadě svých rozhodnutí (dostupných na jeho webových stránkách). V nich mimo jiné opakovaně zdůraznil, že pro posuzování, zda došlo k maření součinnosti s úřadem práce, je třeba přihlížet ke konkrétním okolnostem případu, zohlednit povahu (intenzitu) porušení povinnosti a důvod takového porušení (např. zda k němu došlo úmyslně, z lhostejnosti, či v důsledku omluvitelného omylu).
11. V rozsudku ze dne 3. 12. 2015 č.j. 7 Ads 268/2015-30, Nejvyšší správní soud dovodil, že s ohledem na dalekosáhlé důsledky vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání „*musí úřad práce hledat proporcionalitu mezi těmito důsledky a závažností porušení povinnosti ze strany uchazeče o zaměstnání (respektive důvody, pro které povinnost porušil). Posuzování této proporcionality se musí promítnout do interpretace pojmu ‚vážný důvod‘ a následně také do aplikace zákonných ustanovení na konkrétní případ.*“
12. V rozsudku ze dne 5. 11. 2021 č.j. 5 Ads 152/2020-51 Nejvyšší správní soud dále upozornil na skutečnost, že výčet vážných důvodů obsažených v § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti je pouze demonstrativní, což umožňuje zohlednit i jiné důvody, než ty, které výslovně uvádí zákon, což je patrné i ze skutečnosti, že § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti zakotvuje širokou kategorii „*jiných vážných důvodů*“, potažmo „*důvodů hodných zvláštního zřetele*“.
13. S uvedenými ustálenými závěry krajský soud souhlasí, tyto jsou plně použitelné na posuzovanou věc a krajský soud nemá důvod postupovat jinak. Po jejich přenesení na poměry posuzované věci nezbyvá krajskému soudu než konstatovat, že napadené rozhodnutí jim neodpovídá.
14. Mezi účastníky není sporné, že se žalobkyně vskutku ve stanoveném termínu dne 9. 11. 2021 na příslušnou krajskou pobočku úřadu práce nedostavila. Nebylo ani zpochybněno, že žalobkyně byla informována jak o plánovaném termínu schůzky, tak o povinnostech uchazeče o zaměstnání, včetně následků jejich porušení, spočívajících v možném sankčním vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání. Krajský soud však nesouhlasí s postupem správních orgánů, které za dané situace žalobkyni z evidence uchazečů o zaměstnání

vyřadily. Takový mechanický postup, bez bližšího zohlednění konkrétních okolností případu, neodpovídá shora uvedené judikatuře Nejvyššího správního soudu.

15. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí ani obsahu spisu nevyplývá, že by se ze strany žalobkyně jednalo o opakované pochybení a že by i v jiných případech přistupovala k plnění svých povinností uchazeče o zaměstnání nedbale či lehkomyšlně. Naopak dosud zjištěný skutkový stav nasvědčuje tomu, že se v případě žalobkyně jednalo o ojedinělé pochybení, které žalobkyně omlouvá konzistentně tím, že si chybně poznačila datum schůzky. Dne 11. 11. 2021 (tj. o dva dny později) se přitom na úřad práce skutečně dostavila a situaci se snažila vysvětlit. Podle přesvědčení krajského soudu nedosahuje takové pochybení bez dalšího (samo o sobě) intenzity maření součinnosti s úřadem práce, pro které by bylo možné žalobkyni z evidence uchazečů o zaměstnání vyřadit. Na základě dosud zjištěného skutkového stavu kvalifikuje krajský soud okolnosti, za kterých k pochybení žalobkyně došlo (chybné poznačení data schůzky a vysvětlení omylu o dva dny později), jako omluvitelný důvod, který je hoden zvláštního zřetele ve smyslu § 5 písm. c) bodu 7 zákona o zaměstnanosti. Něco jiného by samozřejmě bylo, kdyby se nejednalo o ojedinělé pochybení ze strany žalobkyně a byly by zde dány jiné okolnosti, které by zvyšovaly intenzitu závažnosti jejího jednání ve vztahu k plnění povinností uchazeče o zaměstnání, což se však z odůvodnění napadeného rozhodnutí ani obsahu správních spisů nepodává.
16. Krajský soud uzavírá, že právní závěr správních orgánů, podle kterého nedostavení se žalobkyně na příslušnou krajskou pobočku úřadu práce dne 9. 11. 2021 je bez dalšího důvodem pro její vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání, není správný, proto krajský soud napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost zrušil a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V další fázi řízení jsou správní orgány vázány právním názorem krajského soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a nebudou-li zjištěny a prokázány jiné (další) okolnosti zvyšující závažnost pochybení žalobkyně, nelze žalobkyni pouze z důvodu nedostavení se na pobočku úřadu práce dne 9. 11. 2021 z evidence uchazečů o zaměstnání vyřadit.
17. Krajský soud dodává, že žalobkyně v žalobě navrhla také zrušení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podle § 78 odst. 3 s. ř. s., ale krajský soud pro tento postup neshledal důvod a ponechal na žalovaném, aby při vázanosti právním názorem krajského soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) opětovně posoudil odvolání žalobkyně a rozhodl o něm; o tomto dílčím návrhu přitom soud nerozhodl, neboť domáhat se zrušení rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které předcházelo napadenému rozhodnutí, není procesním právem žalobkyně (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, č. j. 1 As 60/2006-106).
18. Žalobkyně byla v řízení procesně úspěšná, a podle § 60 odst. 1 s. ř. s. má proto vůči žalovanému právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení. Krajský soud uložil žalovanému povinnost nahradit žalobkyni zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč, odměnu advokáta za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby) podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 vyhlášky číslo 177/1996 Sb. (advokátní tarif) po 3 100 Kč a paušální náhradu hotových výdajů ve výši 600 Kč podle § 13 odst. 4 téže vyhlášky. Náklady právního zastoupení ve výši 6 800 Kč jsou podle § 57 odst. 2 s. ř. s. navýšeny o 21% DPH ve výši 1 428 Kč, protože krajský soud ověřil z veřejné databáze (registr ekonomických subjektů), že advokát žalobkyně je registrován jako plátcе této daně. Krajský soud uložil žalovanému povinnost nahradit žalobkyni shora uvedené náklady řízení v celkové výši 11 228 Kč k rukám jejího zástupce

podle § 149 odst. 1 zákona číslo 99/1963 Sb. občanského soudního řádu ve spojení s § 64 s. ř. s. Lhůtu k zaplacení přisouzených nákladů řízení krajský soud prodloužil oproti základní délce uvedené v § 160 odst. 1 občanského soudního řádu, neboť rozhodnutí správních soudů nabývají (oproti většině rozhodnutí vydaným v občanském soudním řízení) právní moci okamžikem doručení (§ 54 odst. 5 s. ř. s.) a v takovém případě se krajskému soudu jeví lhůta 3 dnů od právní moci jako příliš krátká.

19. Krajský soud v posledním výroku uložil žalobkyni povinnost zaplatit soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě. Poplatková povinnost v souvislosti s návrhem na přiznání odkladného účinku žalobě vznikla žalobkyni dnem právní moci usnesení o tomto návrhu [§ 4 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích per analogiam; k tomu srov. též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012 čj. 1 As 27/2012-32] a výše soudního poplatku činí 1 000 Kč (podle položky 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona číslo 549/1991 Sb., o soudních poplatcích). K důvodům, pro které krajský soud neuložil žalobkyni povinnost zaplatit soudní poplatek hned v usnesení o nepřiznání odkladného účinku žalobě, odkazuje krajský soud zcela na bod 10 usnesení ze dne 21. 7. 2022 č. j. 20 Ad 10/2022-11. Vzhledem k tomu, že návrh žalobkyně na přiznání odkladného účinku žalobě nebyl úspěšný (důvodný), nelze soudní poplatek za tento návrh zahrnout do přisudku uloženého soudem k náhradě žalovanému.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může se oprávněná domáhat nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce).

Ostrava 31. října 2022

JUDr. Martin Láníček
samosoudce